NOOMERAI SEN 10 MYNGE.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b) Paartiiin Buriaad-Mongol Oblastnoi Komiteed ba BMASSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedei yderbyriiin gazeed

№ 181 (2515)
1938 onoi
AAVGUST
5
SUBBOOTA

15-dxi siiee garna ULAAN-YDE gooroo BMASSR

MYNƟƟ DEREI NOOMERTO:

EXIN NIUUR

Urgasa xuriaalgada beledxeliiji darii dyyrgexe.

Byxii Soveed arad bolbol socialiis exe oronoo xamagalalgada belen.

RSDRP-iin II sjeezdiin 35 daxi zil.

XOJORDOXI NIUUR

Tariaa xuriaalgiiji erxim şanartaigaar bogonixon bolzorto yngergexe.

Xitaddaxi dainai baidal.

Japoonoi azaxiinь dain seregei xynde berxeşeel doro.

URGASA XURIAALGADA BELEDXELIIJI DARII DYYRGEXE

Elbeg urgasiiji erxim hainaar xuriaaxadaa, manai socialiis exe oron xadaa, byri jixe xysetei bolxo, ulam bexizexe ba manai kolxoozniguud byri şanga şadaltai bolxo baina. Iimehee, elbeg jixe urgasa erxim şanartaigaar, bogonixon bolzorto xuriaaza, tariaagaa ton hainaar xadagalaxa zorilgo byxii partiiina, soveed organizaacanuudai ba byxii kolxoozuudai urda tabigdaad baina.

Teed, mynee deree tariaa xuriaalgada beledxel ton xangaltagyi baina. Uşaranь xadaa, kombainaar xuriaagdahan tariaaji xadagalaxa ambaarnuud, syşiilkenyyd g. m. yşee xysed b ledxegdeedyi. Tedeniiji dize feekcelxe, zahaxa gexe metiin jabuulganuudiiji BMASSR-ei Narkomzeem, terenei zernovoi ypravleeni ba gossortfoond xadaa xytelberilenegyi, xarin samotioogto naidaad huunad.

„Samotioog bolbol xydee azaxiiji xygzyylxe xeregte, mynee xezee xezeeneixihee ajuultai baina. Samotioog xadaa, mynee byxii xeregyydiiji gutaaza bolxo“,—geze nyxer Staalin xelehen baina.

Aguu jixe voozdiiin ene zaabariiiji xezeeşji martaza bolxogyi. Narkomzeemde, gossortfoondodo şurgahan, aradai daisad xadaa, yngeregşe zilde tariaa xuriaalgiin ba tariaa tuşaalgiin yjede baga bişe xoro xehen baina. Tedener bolbol zernoxraniilişanuudai barilgiiji, remoontolgiiji ba dizenfeekcelgiiji zoriuuta udaaruuldag, tahalduuldag baigaa. Eneenei rezylьtaadta, ton jixe tariaan gutahan baina.

BMASSR-ei Narkomzeemei xydelmerilegşed xadaa, yngeregşe zilei baidalhaa, zoxixo viivod gargaza şadaagyi baina. Narkomzeemei apparaad xadaa, mynee xyrter biyrokraatiiçeske kanceliaarska xytelberiee yrgel zely lheer. Narkomzeem bolbol, tariaad xuriaalgada beledxelei asuudalaar, Zernovoi ypravleeniiin naçaalьnig nyxer Koorkin bolbol xydee niutaguudta zernoxraniilişa g. m. barilgiin jabasiiji medenegyi. Tere xadaa, jyrel medeenyydeer „xytelberilne“ Xytelberiiin iime meetodiiji orximoor boloo.

Myn, ene zilde, manai respyyblikiin kolxoozuudai poolinuud deere, yngeregşe zilnyydtei zişeelbel, nelieed olon kombainanuud xydelmerilxe baibaş, tariaa xuriaalgiin prostoi maşiinanuudai yyrgenь ton jixe baina. Jyyb gexede, kolxoozuudai poolinuud xadaa byrin tegşe ba zigde bişe, baidagiiji medexe johotoi.

Gebeş, manai zarim xytelberilegşed xadaa kombainanuudai olon bolxo byri, prostoi maşiinanuudai yyrgenyyd baga bolno geze, ton buruugaar oilgodog baina. Iime jabadalnuudta eses tabixa xeregtei.

Maşiina zebsegyydei remoontolgiiji abza yzebel, aavgustiin negende, zaatkanuud— 65, 9 proceent, şopoviazaalkanuud — 23, 2 ba morin molotiilkonuud— 32, 9 proceent remoontologdozo dyyrgegdeed baina. Xoriiin, Ulaan-Ydiin, Zediin, Selengiin aimaguud xadaa, xydee azalai maşiinanuudiiji remoontolgiin talaar, proriivtoi baina.

Gurbadugaar tabanzilei tyryyşiin zilei staalinska urgasiiji amzaltataigaar xuriaaza abxiin tulada, tereeniiji şiidxexe kaadranuud— kombainioornuud ba kolxoozniguudta xydelmeriiin erxim ysloovi baiguulxa şuxala. Egeel tyryyşeer jyn xeregteib gexede, polivoi kylьtyyrne staanuud, kombainova agregaadai xydelmerilegşed ba oloniite kolxoozniguudai dunda agitacioonno-xymyyzyylelgiin xydelmeriiiji zişeete hainaar tabixa ba socialiis sorevnovaaniiiji byri yrgen dalaisataigaar delgeryylxe xeregtei.

Kombainioornuud, traktoriistnuud ba kolxoozniguudai aktiivnostь ulam byri urgaza baina. Zişeelxede, Zagarain aimagai socialiis pooliiin staxaanovcuudai, sliood deere, kombainioor nyxer **Speridoonov** xadaa, xuriaalgiin yjede yder byride 50—60 gektaar, **Semioonov** — 40 gektaar tariaa xuriaaxa geze ujalganuudiiji abhan ba slioodoi byxii delegaaduud xadaa, Xoriiin aimagiiji tariaa xuriaalgaa erxim şanartaigaar, bognixon bolzorto dyyrgexiin tula, socialiis sorevnovaanida urihan baina. Gansal, oloniitiin iniciatiiviiji, entyziaazmiiji tolgoiloxo ba xytelberilexe xeregtei.

Kolxoozno, sovxooxno, poolinuud deegyyr, elbeg urgasata tariaan edieeleze baina. Xuriaalgiin exilter ton yseexen tootoi ydernyyd ylee.

Uşar iimehee, byxii partiiina, soveed organizaacanuud ba gazartariaalangai oorganuud xadaa, tariaa xuriaalgada beledxelei xydelmeri deere erid xubilalta xexe, oloniite kolxoozniguudai ynder aktiivnostiiji byri deere yrgexe johotoi.

Bajan urgasata tariaa urguulxa jabadal xadaa, bagaxan xereg bişe. Eneeniiji tuilaxiin tulada, ton jixe xysen ba oroldolgo gargagdahan baina. Gebeş, urguulxahaa gadana, tereniiji erximeer xuriaaxa xeregtei. Urgasa xuriaalga xadaa, ton jixe xariuusalgatai xydelmeri myn. Byxii partiiina ba soveed organizaacanuud bolbol tariaa xuriaalgada beledxeliiji eeriingee kontroolь doro abxa johotoi.

BYXII SOVEED ARAD BOLBOL SOCIALIIS EXE ORONOO XAMAGAALALGADA BELEN!

Manai axa dyynerei şuhan, nalioodçiguudta demii yngerxegyi

(Kaspiiin seregei flotiiiiin karaabliinuudai liiçne sostaavai miitingiin rezoliyycehee)

—Bide bojeecyyd, komandiirnuud ba politxydelmerilegşed bolbol japoonoi bandiiduudai, Xasaan nuurai raioon deere, soveed territoorido provakacioonno dobtolgo jabuulhaniiji, gynzegii zebyyrxelteigeer duulababdi. Japoonsko tonuulşad xadaa, socialiis oronoi sviaşeenne xiliiji zerligeer ebdee. Manai axa dyynerei şuhan xadaa, nalioodçiguudta demii yngerxegyi. Exe oronoigoo, naha barahan aldarta xybyydei urda tolgoigoo tongoilgozo, bidenerei medyylxemnai xadaa — xariuusalgahaa zaisaxagyibdi geze, japoonoi buzagai imperaliistnuud medeg le. Soveed arad xadaa, eeriingee zargalta baldaldaa xendeşji gar xyrgyylxegyi. Bidener bultadaa, soveed praviitelьstviin tyryyşiin uriaagaar, nege xyn şingieer, gaixamşag haixan socialiis Exe oronoo xamagaalxajaa bodxobdi.

Manai Exe oron mandag!

Daalьnovostooçno Ulaantugta froontiin bojeecyyd, komandiirnuud ba politxydelmerilegşed mandag!

Manai bolьşeviig paarti ba manai voozdь — aguu jixe Staalin mandag!

BAKYY, AAVGUSTIIN 3.

Xasaan nuurdaxi raioondo bolhon tulaldaan tuxai

Aavgustiin 2-oi yder, yyriin saiza baixada, japoonoi seregyyd bolbol soveed territoori deere baigaa Zaoozerno geze ynderdxiiji daxin dobtolbo. Ene ynderdxiiji ezelxiin tylee byxeli ydertee tulaldaan bolbo. Japoonsko çaastinuud xadaa, soveed territoori deere orohon zergeeree, soveed talahaa artelieereer buudagdahan ba agaarhaa boombodogdohon baina. Tiin, japoonton ugaa jixe gemtel yzee.

Japoonsko telegraafna aagenstvo ba gazeedyydei taraahan, soveed bombovoozuud, mançzuurska ba koreiske territoori deegyyr niidebe, gehen medeenyydiiji, kompeteentne soveed kryygyyd erid arsana. Soveed praviitelьstvo xadaa, konfliiktiin exilhenhee xoişo, gansaran le soveed sojuuzda arsaangyi xabaatai territooriiiji xamagaalxa hanaltai baihanaa medyylhen ba mynee, syxopyytne ba agaarai çaastinuud xadaa, ene direktiiviiji nariaar saxiza, sag yrgelze soveed territoori deeree baina, geze zaagdana. Zainteresoovano japoonsko vojeenşinyyd bolbol soveed territoori teeşe daxin dobtolhonoo ba ugaa jixe gemtelee zybtyylxiin tulada, dursagdahan medeenyydiiji zorioon taraagaa geze lablagdana. Japoonsko vojeenşinyyd xadaa, provakacioonno jabuulgadaa, zarim japoonsko diplomaaduudaar urmaşuulagdana geze, myn baha tuxailagdana. Iime bolxodo, ugaa sorьjoozno xoişolonguudtai dain yrgelzelze magad geze toologdono.

ALIBAA GENTIIN UŞARALNUUDTA BELEMDI

Daalьnovostooçno Ulaantugta froont, aavgustiin 2. Amuurska Ulaantugta vojeenno flotiiiiiin N-ske çaastiiin bojeecyyd, komandiirnuud ba politxydelmerilegşedei, dainda esergyy yderte zoriuulagdahan, olon xynyydtei miiting ysegelder bolbo.

Miiting bolbol ugaa jixe deeşelelteigeer yngerbe. Yge xelehen ulaanfloodoixid ba komandiirnuud Kraavec, Bondareenko, Geelgev, Staseeviç, Glazkoov ba bişed xadaa, flotiiiiin bojevoi koraablьnuud ba byxii liiçne sostaavanь, alibaa genetiin uşaralnuudta belen ba „amaraixid xadaa, japoonsko samurainuudta, soveedei gazarhaa aligainş şineeniiji aldanxaar, xarin eeheediingee ami nahiiji tyryyn aldaxaar belen baina“ geze medyylbe.

Çaastiiin liiçne sostaaviiji heremzejee byri jixeer yrgexiiji uriaalhan rezoliyyce abtaba.

Eeriingee exe oroniiji xamagaalalgada, bidener belen bainabdi

Bidener, BMASSR-ei finaansiin Aradai Komissariaadai kollektiivei geşyyd bolbol Soveed Sojuuzai vostooçno xile deere, japoonsko faşiizmiin şine provokaaca tuxai nyxer Kozuulinai medeeseliiji duulaad, japoonsko voojenşeniin buzar provokaacada zebyyrxelgee medyylnebdi.

Azalaigaa discipliiniiji yşee jixeer byxezyylxe, finaansova plaanuudaa sag bolzortonь dyyrgexe ba xezeedeşji daişalxii belen bainabdi geze, manai Leenin— Staalinai paartiiiji bidener naiduulnabdi. Manai kommuniis paartiiin ba praviitelьstviin tyryyşiin uriaagaar, aguu jixe Staalinai duudalgaar, Soveed Sojuuzai negedegeer maarşal nyxer Voroşiilovoi xytelberi doro, gartaa buu zebsegyydiiji bariza, soveed xilejee xamagaalxabdi.

Xatuu xeheelte ygexeer belemdi

Komissaar nyxer Xabaarovai baihan çaastiiin, bide bojeecyyd ba komandiirnuud xadaa, faşiis japoonsko kliikiin buzagai provokaacada gynzegiigeer zebyyrxenebdi. Socialiis Exe oronoigoo gazariiji xelberişegyi xamagaalaza baihan, soveed pograniiçniguudai zyghee, Japoonsko ezemdegşed bolbol xatuu xariuu abhan baina.

Daalьna Vostoogto bolhon sobiiti bolbol daişalxii zagsaaliiji, voojenske discipliiniiji saaşadaa bexizyylxiijiimnai ujalgalna.

Bidener xadaa, paarti ba praviitelьstviin tyryyşiin uriaagaar, eehediingee Exe oroniiji xamagaalalgada oroxoor ba daisadta xatuu xeheelte ygexeer belen bainabdi geze, medyylnebdi.

Miitingiin daalgabariaar:
XABAAROV,
KYMOOR, BLAAKOV,
AVERBYYX.

Şilei zavoodto bolhon miitinge

Ulaan-Ydiin şilei zavoodoi 650 xydelmerişed, albaxaagşad ba inzeneerne - texniiçeske xydelmerilegşed bolbol zavodskoi klyybeigee zaal dotor suglarza, japoonsko vojeenşiniin buzagai aaşa tuxai medeeseliiji zavkoomoi tyryylegşe nyxer Manzigeejevhee sonosobo.

Manzigeejev xadaa iigeze xelehen baina:

—Japoonsko vojeenşine bolbol buzar provokacioonno aaşa gargahan baina. Zygeer, manai xilenyydiiji xirxoor xamagaalaza baigaa, xatuu zorigto soveed pograniiçniguud xadaa, eehediingee erid soxiltoor, japoonsko faşiistnuudiiji manai gazarhaa yldehen baina.

RSDRP-iin II SJEEZDIIN 35-daxi ZIL

(TYGESXEL. Exinь ysegelderei noomerto)

RSDRP-iin II sjeezdiin xydelmeriiin yjede, nyxer Staalin xadaa ssiilkede baigaad, tendee Leeninhee bişeg abhan baigaa. Leeninei bişeg bolbol „manai paartiiin praaktikiin erid, zorimgoi kriitike ba oiriin yjede xegdexe, paartiiin xydelmeriiin byxii plaanai todo ba xuriaamza nairuulgiiji ygehen baina“. 1904 onoi janvaarьda, nyxer Staalin bolbol ssiilkehee Zakavkaazi terjelen oşozo, paartiiin tylee, III sjeezd zarlaxiin tylee bolьşeviig temeseliiji tolgoilhon baina.

Menьşeviigyyd ba primireencenyydtei temesel niutaguudta yrgedeze, III sjeezd zarlalgada beledxel xegdeze exilhen baina. Ene temeselde, leenincyydei, bolьşeviigyydei zerge xatuuzahan baina.

Paartiiin byxii centraalьna yçrezdeeninyyd (paartiiin Soveed, Centraalьna oorgan— „Iiskre“ ba Centraalьna Komiteed) menьşeviigyydei garta orşohon baigaa, tere sagta, Leenin bolbol bolьşeviigyydei paartida preedanne xynyydiiji zagsaaxa erşemtei azaljabuulgiiji erxilhen baina. Leenin bolbol 1904 onoi maida „Alxa uragşaa, xojor alxa xoişoo (manai paartidaxi kriizis)“ geze kniige gargahan baigaa, eneen soogoo, II sjeezdiin xydelmerinyydei ba menьşeviigyydei dezoorganizaatorska jabuulgiin todorxoi anaaliz ygehen baina. Leenin bolbol, sjeezd deere ba sjeezdiin hyyleer, paartiiin revoliycioonno kreloo (bolьşeviigyyd) xadaa opportuniistnuudtai — menьşeviigyydtei, xydelmerişen angiiin bojevoi paartiiin daisadtai temesehen baina, geze zaagaa hen.

Zeneevede, aavgustiin 12-14-nei yder, 22 bolьşeviigyydei zybleen, Leeninei xytelberi doro bolzo, paartiiin III sjeezd deere bolxo hungaltada beledxexe uriaaltaigaar, paartida xandahan baina. Oktiaabrь-nojaabrь haranuudta, Rossiido (Kavkaazska, Jyyzne ha Seeverne) gurban konfereence bolhon ba ede konfereencenyyd bolbol III sjeezdiiji darii zarlaxiin tylee xelsehen ba olonxidoi komiteedyydei Biyrooji batalahan baina.

Nyxer Staalin bolbol menьşeviigyydiiji eliryylen butasoxixo ba partiiina organizaacanuudiiji Leeniniii toiruulan negedxexe talaar, Zakavkaazda ugaa jixe xydelmeri jabuulhan baina. Menьşeviigyydhee byridehen Bakiinska ba Tifliiske komiteedyyd xadaa, nyxer Staalinai xytelberi doro taraagdahan ba bolьşeviig komiteedyyd baiguulagdahan baina.

1904 onoi dekaabrьda, nyxer Leenineer emxidxegdehen, „Vperiood“ gazeed bolbol xuuşan „Iiskriin“ revoliycioonno tradiiciiji yrgelzelyylxiin tylee, menьşeviigyydei şine „Iiskrede“ esergyy temesel jabuulhan baigaa, ene „Vperiood“ gazeedei tyryyşiin noomeronь 1905 onoi janvaariiin 4-de garhan baina.

Leeninei politiiçeske azaljabuulga, Rossiidoxi revoliycioonno xydeleenei dundaxi eldebiin antiproletaarska teçeeninyydte esergyysehen, tereenei temesei xadaa, anxanhaa xoişo ulasxoorondiin gynzegii udxaşanartai baigaa.

II Internacionaalai opportuniistnuudta esergyy temesehen, Leeninei temesel xadaa, Bolьşeviig organizaaciiji baiguulxtai xamta, yşee byri erid xaraakter olohon baina.

Ulasxoorondiin masştaav, soo opportuniistnuud ba centriistnyydhee taharaxa gehen, Leeninei ene liini bolbol II Internacionaalai byxii opportuniistnuudai zyghee, tereende esergyy temeseliiji gargahan baina. Kauutska tyryytei, II Internacoinaalai xytelberi bolbol RSDRP-iin raskool tuxai asuudalda menьşeviigyydei talada negen hanalaar orohon baina. Bolьşeviigyyd xadaa, opportuniistnuudai yzen jadalgaar xyrieelegden, ulasxoorondiin areene deere eehedeeree ylehen baina.

II Internacionaaldaxi „zyyneixid“ bolbol Kauutskiin tiipiin opportuniistnuudiiji hoxoroor daxahan ba myn bolьşeviigyydte esergyy temesehen baina.

1904 ondo II Internacionaalai kongrees deere, bolьşeviig paarti bolbol, bejee daanxai, ton le revoliycioonno paarti baigaad, byxii ulas xoorondiin opportuniizmda eeriigee esergyy tabihan baina.

* * *

II sjeezdiin urda tee, sjeezd deere ba sjeezdiinş hyyleer, Leeninei jabuulhan byxii temesel bolbol, revoliycioonno marksiizmhaa xazagairalgada esergyy, ebseşegyi ideine temeselei, gynzegii principiaalьnostiiin zişee bolnoo.

Nyxer Staalin bişee hen: „Tiixede, paartiiin bolьşeviig xubinь deede zergiiji jyygeer abaa hem, paarti bolbol paartiiin olonxinoi simpaatiiiji jyygeer bejedee tuilaa hem? Jyygeer be gexede, paarti bolbol principiaalьna arsaldaanuudiiji daldalaagyi baihan ba menьşeviigyydiiji izoliaacalan, ede arsaldaanuudiiji daban garxiin tylee temesehen baina“.

RSDRP-iin II sjeezdiin bolhon saghaa xoişo guşan taban zil yngeree. Gurban revoliyycenyydte, udaanь, proletaarska diktatuuriin 20 zilei torşo soo, bolьşeviizmiin priincebyyd bolbol ton gynzegii, narin şalgaltada orohon baina. Leenineer ba Staalinaar baiguulagdahan, bolьşeviigyydei organizaaca bolbol Kommuniis Internacionaalai byxii paartinuudta zişee boloo. Leeninde esergyy temesehen, tedener, — menьşeviigyyd, trockiistnuud ba buxaarinska - riikevske renegaaduud,—faşiistnuudai sexe agentuura, sojuuzniguud ba tereenei durazorigiiji dyyrgegşed boloo.

Bolьşeviig prograamma, strateegi, taaktika ba emxidxelei priincebyyd bolbol ulasxoorondiin proletariaadta, Kommuniis Internacionaalda zişee bolno. Maarks — Eengelьs — Leenin— Staalinai hurgaal bolbol socialiizmiin ilaltiiji delxein zurgaanai nege xubi deere xangahan ba socialiis revoliyyciin ilaltiiji byxii delxei deere xangaxa, gansaxan, ton zyb revoliycioonno teoori ba taaktika myn.

Marksiizm—Leniniizmiin aguu jixe tug doro, xydelmerişen angi byxii delxei deere ilaxa baina.

Tariaa xuriaalgiiji erxim beledxelteigeer ugtaxa

Tariaa xuriaalgiiji erxim şanartaigaar, bogonixon bolzorto yngergexe

1938 onoi ijyyliiin 30-31-nei ydernyydte, Zagarain aimagai socialiis poliiin 200 garan erxim xynyyd—staxaanovcuud (erxim kombainioornuud, şturvaalşiguud, traktoriistnuud, xydee azaxiin sloozno maşiinanuudai maşiniistnar ba busad) suglaraza, sliood yngergehen baina.

Tus sliood bolbol politii çeske ynder aktiivnostida yngerhen ba tariaa xuriaalgiin byxii xydelmerinyydiiji bogonixon bolzorto, erxim şanartaigaar yngergexiin beledxelde xabaadaza, ynder deede pokazaatelьnuudiiji tuilahan, socialiis poolinuudai tyryy xynyyd—staxaanovcuudai ooped, meetodyydiiji damzuulhan baina. Myn tereşelen, socialiis poolinuud deere tyryy xynyyd—staxaanovcuudiiji oloşoruulxiin xeregte, slioodoi delegaaduud—erxim staxaanovcuud xadaa, ynder deede, zişeete pokazaatelьnuudiiji tuilahanaigaa tuxai ooped, meetodyydee xeleze ygehen baina.

Sliood deere, BK(b) Paartiiin Zagarain aimagai komiteedei sekretaarь nyx. Fomiinai doklaad xehenei hyyleer, N-Briaanskiin MTS-ei erxim kombainioor nyx. Darafei Tereentьjeviç Semiocnov bolbol slioodoi delegaaduudai aplodismeentnyyd doro, yge xelehen baina. Semioonov bolbol aimagai xytelberilxii oorganuudai şuxala direktiivyydiiji, zarim kolxoozuudai xytelberilegşedeer dyyr gegdedeggyi ba gazartariaa'angai xydelmerilegşed bolbol kolxoozuud ba MTS-nuudta xaa-jaa jabadag ba operatiivna xytelberieer xangadaggyi uşarhaa, azaxiin şuxala kampaaninuud geegdeltei jabana geze, ton todorxoigoor xelebe. „Bidener xadaa,—geze ygejee yrgelzelyylne,—tariaa xuriaalgada xereglegdexe byxii xeregselnyydiiji xysed beledxeze, tariaa xuriaalgada bygedeeree garxa loozung urdaa tabiza, gurbadugaar tabanzilei negedexi zilei tariaa xuriaalgiiji 15-20 xonoguudta dyyrgexiin tylee temesexe zorilgo tabixa johotoibdi. Gadana, tariaa xuriaalgiiji bogonixon bolzorto, negeş koolos tariaaji geengyigeer xuriaaxiin tulada, tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydte xabaadahan xydelmerilegşedte erxim hain ysloovinuudiiji baiguulxa johotoi. Tariaa xuriaalgiiji praviitelьstviin togtoohon bolzorto, erxim şanartaigaar dyyrgexiin zorilgoor, yder soo 40 gektaar xuriaaxa tuxai ujalga abaad, Kyrbiiin MTS-ei kombainioornuudiiji socialiis sorevnovaanida urinab“

Yystь-Kyyrbiiin selьsoveedei, Bliyyxerei neremzete kolxoozoi staxaanovec nyxer Yystin yge xelexedee, iigeze xelebe: „Manai kolxooz bolbol ybehe xuriaalgiin kampaaniiji amzaltataigaar yngergeze baina. Ene amzaltanuudaa tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydte bexizyylze, urgasa xuriaalgiiji 15-20 xonogoi torşo soo dyyrgexiin tylee temesexebdi. Mynee manai kolxooz xadaa, xydee azaxiin maşiinanuudai zapasnoi çaastinuudaar dutamag deerehee, 2 zaatkajaa remoontoloogyi baina Tariaa xuriaalgada beledxeldexi ene dutagdalaa oiriin ydernyydte usadxaxabdi“.

Gadana, tus sliood deere Kyrbiiin MTS-ei erxim kombainioor nyx. Speridoonov yge xelexedee, tariaa xuriaalgiin yjede erxim pokazaatelьnuudiiji tuilaxiin tulada, xydelmeriiin erxim ysloovinuudiiji baiguulxiiji kolxoozuudhaa erigdene. Tiigeed, bi xadaa yder byri 50-60 gektaar tariaaji „Kommunaar“ xojor kombainiin sceep keer xuriaaxab geze, ujalga abhan ba eneeniiji tuilaxiin tulada, N.-Briaanskiin MTS-ei kombainioornuudiiji socialiis sorevnovaanida urinab, gebe.

Ene sliood bolbol tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji praviitelьstviin togtoohon bolzorto, erxim amzaltataigaar dyyrgexiin tuxai ba azaxiin şuxala kampaaninuud—ybehe xuriaalga, parovoi kampaani, propoolko g.m. xozomdozo baina geze toolood, ene tahaldalnuudiiji oiriin ydernyydte usadxaza, tariaa xuriaalgada erxim beledxelteigeer oroxiin tuxai asuudalnuudiiji gol bolgon şiidxehen baina. Aavgustiin negenei medeegeer, ybehe xuriaalgiin plaan xadaa, aimag dotoroo araixan geze 36 proc., 1-dexi riaadai paar xaxalalga 73,2 proc. ba zaatkanuudiiji remoontololgo 75.2 proc. dyyrgegdehen baina.

Gazartariaalangai tahagai ba kolxoozuudai xytelberilegşedei zyghee, socialiis pooliiin erxim xynyyd—staxaanovcuud ba byxii kolxoozniguudiiji emxidxen, azaxiin şuxala kampaaninuudaxi tahaldalnuudiiji oiriin ydernyydte usadxaza, tariaa xuriaalgiiji erxim beledxelteigeer ugtaxa johotoi geze, tus sliood erilte xehen baina.

Gadana, tus sliood bolbol azaxiin şuxala kampaaninuudiiji ba ilangajaa tariaa xuriaalgiin xydelmerinyydiiji amzaltataigaar yngergexiin tylee, Xoriiin aimagai byxii kolxoozuudiiji socialiis sorevnovaanida urihan baina.

D.L.

Respyyblike dotor tariaa xuriaalgiin maşiinanuudai remoontololgiin jabasa tuxai medee

1933 onoi aavgust 1.

№ №	Aimaguud	Dyyrgelte proceenteer	
		Zaatkanuud	Snoopoviazaalkanuud
1	Zakaaminai	100,0	—
2	Tyaxenei	99,2	7,6
3	Tarbagatain	92,2	—
4	Xiaagtiin	86,4	54,5
5	Biçyyrei	86,3	—
6	Zagarain	75,2	100,0
7	M.-Şiberei	66,6	—
8	Jaruuniin	64,8	—
9	Kabaanskiin	62,9	100,0
10	Selengiin	60,0	—
11	Ulaan-Ydiin	56,6	100,0
12	Xoriiin	48,9	13,0
13	Zediin	35,0	—
14	X.-Baigalai	—	—
15	Bauuntiin	—	—
16	Bargazanai	—	—
	Xamta	65,9	23,2

☆

Ene zilei elbeg urgasiiji xuriaalgiin xydelmerinyyd oirtood baina. Gebeş, manai respyyblikiin aimaguudta tariaa xuriaalgiin maşiinanuud—zaatkanuud, snopoviazaalkanuud, morin molotiilkonuudai remoontololgo ton hulaar jabuulagdaza baina. Hyylşiin arban xonogoi torşo soo, respyyblike dotor zaatkanuudai remoontololgo oroidoo 23 proc. nemehen ba snopoviazaalkanuudai remoontololgo negeşji proceent nemeltegyi baina. Ilangajaa, Zediin aimag bolbol 7 snopoviazaalkanuudiiji remoontolxo plaantai aad, negiijiş remoontoloogyi ba zaatkanuudaa araixan geze 35,0 proceent remoontolohon ba Selengiin aimag xadaa, 22 snopoviazaalkanuudtai baigaad, negiişji remoontoloogyi baina.

Respyyblikiin kolxoozuudaar ba MTS-uudaar tariaa xuriaalgiin maşiinanuudai remoontololgiin ton aali jabasiin şaltagaaniinь jyyb gexede, aimaguudai gazartariaalangai tahaguud ba MTS-uudai xytelberilegşedei xydelmeridee bes peeçneer xandadagai ba hanaa amaralgiin rezylьtaad bolno.

Iime baidaliiji saaşadanь jaabaş yrgelzelyylze bolxogyi Jyyb gexede, manai respyyblikiin kolxoozuudai tarilganuud xadaa, nege xeden ydernyydhee xuriaagdaxa baina. Uşar iimehee, tariaa xuriaalgada beledxegdexe maşiina zebsegyydiiji oiriin ydernyydte byrin remoontolzo, ene zilei elbeg urgasiiji erxim beledxelteigeer ugtaza, bogonixon bolzorto, erximeer xuriaaxiin tulada, partiiina ba soveed oorganuud xadaa, beledxelei xydelmeriiiji operatiivna xytelberieer xangaxa ujalgatai.

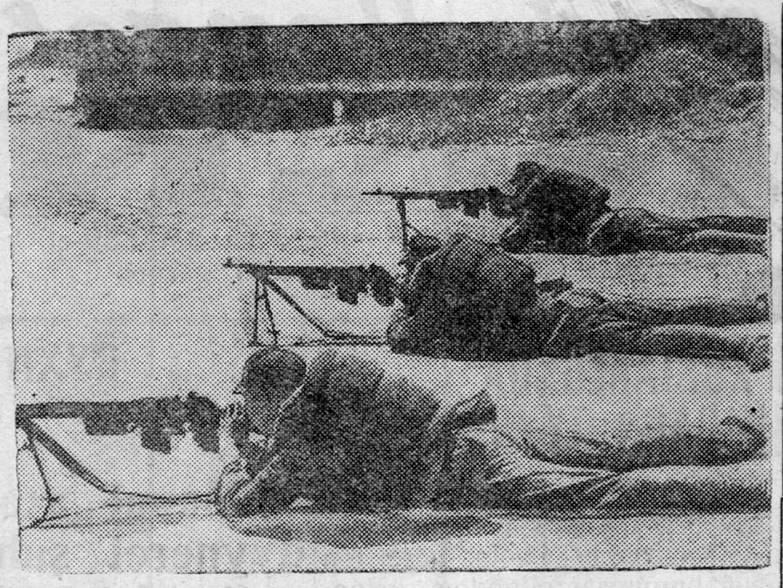

Xitaddaxi dainai baidal.
ZURAG DEERE: 8-daxi, aradai revoliycioonno aarmiiin bojeecyyd zasaadada. (Sojuuzfoto).

XITADDAXI DAINAI BAIDAL

Centraalьna Xitadta

Xitad seregyyd bolbol Janczii myrenei xoito ba urda erjede, japoontonoi xehen ataakiiji amzaltataigaar gederge soxizo baina. Janczilhaa urdaxanuur, xitaduud bolbol Cziycziaanbaa urduur ba baruun teeşe xadatai gazarnuudaar bexizyylegdehen poziicanuudiiji bariza baina. Japoonsko seregyyd bolbol Şaxee staanciiji ataakalna, gebeş, tere zyg teeşe uragşaa jabaza şadaxagyi baina. Japoonton bolbol tulaldaanda jixexen geegdel yzene.

Janczii myrenei xoito erjede japoonton bolbol uragşaa jabaza myn şadaagyi baina.

Xoito Xitadta

Şanьsii proviinciin urda talada, japoonsko seregyyd bolbol xitad çaastinuudta ba partizaanska otriaaduudta tyrigdeze, gedergee suxarihan ba jixexen geegdel yzehen baina.

Şanьdyyn proviincada partizaanuudai kontroolь doro 60 yjeezdnyyd baina. Japoonsko seregyydei kontroolь bolbol tymer zamai zooniin nege xedexen pyynktenyydeer taraad baina. Xebei proviinciin xoito çaastida ba Şaxaar proviincada partizaanuud bolbol xeden pyynktenyydiiji ezelhen baina. Partizaanuudtai temesexiin tula, japoonsko komaandovaniaar elьgeegdehen, Mançzoy-googoi seregyyd bolbol partizaanuudai tala teeşe orono.

Xebei proviincada jabuulga xeze baigaa, naimadaxi aarmiiin çaastinuud bolbol amzaltatai operaaca xeheneigee rezylьtaadta Beipinei ba Tianьcziinii şadar xeden pyynktenyydiiji ezelhen baina.

Ispaanidaxi froontnuud deere

Zyyn froont

Aavgustiin 1-de respyblikaanska seregyyd bolbol miateeznigyydei ba interveentnyydei esergyyseliiji ebdeze, Poobla de Masalyykede klaadbişiiji ezeleed, tere seleeniiin saad tee yngerze garhan baina. Interveentnyydei seregyyd bolbol ijyyliiin 31-de, Piik Rei şadarxi respyblikaanska poziica deere 8 daxin şanga ataakaxee. Faşiistnuudta jixexen geegdelteigeer, ataakanuud gederge soxigdohon baina. Aavgustiin 1-de tulaldaanuud bolbol yrgelzelheer baigaa. Iniciatiiviinь xadaa Faioonai raioondo xoişoo jabaza baihan respyblikaancanuudai garta baigaa. Mekineenshee urduur faşiistnuudai ysed şanga koontrataaka soxigdoo. Interveentnyydei aviaaca bolbol Eebro myrenei doodo uradxalai zoonodo xargiinuudiiji ba dereevninyydiiji boombodozo yrgelzelheer baina. Respyblikaanska aviaaca bolbol Gandeesiin seektorte xeden amzaltatai reidnyydiiji xebe.

Levaantiin froont

Respyblikaancanuud bolbol Oondiin seektorte La Malьjaastiin dergede faşiistnuudai xojor jabuulgiiji soxihon baina.

Centraalьna froont

Ceentrei aarmida orolsohon, respyblikaanska seregyyd bolbol aavgustiin 1-de Grijegoos, Portilьo de Gvadalaviaar ba Fiaas geze şuxala pyynktenyydiiji ezelee.

Germaanska samoliooduud bolbol Reyysiiji daxin boombodohon ba myn tereşelen, Tarrogooniiji boombodoo. Xeden gernyydiiji butasoxioo. Ede gooroduudai arad zonoi dunda yxehen jabadal bii.

BMASSR-ei Verxoovn Soveedte

BMASSR-ei Verxoovno S veedei Preziidiym bolbol BM SSR ei Verxoovno Soveed depytaaduudai depytaadsi ujalganuudaa gyisedxexetei xo bootoi gargaşanuudiiji tyle tuxai iime togtool abba:

BMASSR-ei Verxoovno S veedei depytaaduudai dep taadska ujalganuudaa gyise xexetei xolbootoi gargaşiiji tylexe jabadalda hara by 300 tyxerig togtooxo BMASSR-ei Verxoovno Sove dei Seessiiin yjede syytoçni 50 tyxerigeer togtooxo.

ÇAPAAJEVAI HUUHAN GER

Pygaçoov, 2. (TASS). Pygaçoov goorodto (Saraatovsk ooblastь) xedii barilganuud grazdaan dainai paamitniguud ylehen baina. Tedenei du da—1918-1919 onuudta lege daarna komdiiv Çapaajev bylenerei huuhan zaaxan geri nь bii. Çapaajev bolbol en gertee, bylenertee geze froo deerehee negeş jireegyi hen.

Pygaçoovsko gorsoveed bo bol hajaxan Çapaajevai zaax geriinь şinelen bodxoxo ge şiidxebe. Xydelmerinь exile Niutagai myzei bolbol gra daan dainai geroin materiaa nuudiiji ba dokymeetnyydii xaruulhan viistavkiiji, ene za xan ger soo neexenь.

Şaaşeçna çempionaa

Kiijev, 2. (TASS). SSSR tyryy huuri ezelexe, Byxes juuzna şaaşeçna çempionaa ysegelder Kiijevte exilee. Mosk vaada, Leeningraadta ba Ki jevte yngergegdehen, Byxes juuzna xaxadfinaalai sorevno vaanida ilaza garagşad na dalsana. Ilaza garahan xyniin SSSR-ei çempioonoi nere abn baina.

Tyryyşiin tyyrede neg paartinь şyylsee, negeniin dyyreegyi ba bişe paartinuudiinь tensehen baina.

Ene çempionaat bolbol aavgustiin 19 xyrter yrgelzelxe.

Tariaa xuriaalgada beledxex

Xoriiin aimagai, Anaagai somonoi, „Staalinai zam“ kolxooz xadaa -xydee azalaigaa maşiinanuudiiji ton muugaar xadagaldag baina.

Mynee yjede tus kolxoozoi poolinuud deegyyr, plyygyyd, boronoinuud, zaatkanuud g.m. maşiinanuud xebtene.

Ene kolxooz bolbol tariaa xuriaalgada muu beledxeltei. Urgasa xuriaalgiin maşiinanuud remoontologdozo dyyreedyi. Şine urgasiin oroohon xadagalaxa ambaarnuud dizinfeekcelegdeedyi baina. Ene metiin dutuu dundanuudaa oiriin sagta usadxaxa şuxala.

Komsomoolec.

JAPOONOI AẒAXIINЬ DAIN SEREGEI XYNDE BERXEŞEEL DORO

Xitadta esergyy dain seregiiji japoonsko inperialiizmai xeze exilhen saghaa xoişo zil bolxo dyteleze baina. Ene zilei torşo soo, Japoonoi aradai azaxiin byxii ootraslinuud bolbol seregei kliikenyydei şanga kontroolь doro oruulagdanxai. Ene onoi maarta harada, naaciin bygedeniitiin mobilizaaca tuxai (xyniiji ba materiaalьna resyyrsenyydiiji) zakoon, parlaamentiin hyylei seessieer abtahan baina. Japoon bolbol serьjoogoor ba ediee xooloi zyilnyydeer jixe dutamagdaza baina. Japoonsko praviitelьstviin onso xemzee jabuulganuud bolbol oron ulasai ekonoomikiiji xynde berxeşeelde oruulza ba yrgen azalşad oloniitiin xynde berxe baidaliiji ulam muudxaza baina. Deermedelgiin dain bolbol oron ulasaigaa byxii resyyrsenyydiiji xooholozo baina.

Buu ba zebseg, homo ba boombo, seregei xeregselnyydiiji gargalga yrgedee. Tylişe, neefti, metaalnuudiiji xereglexe jabadal tyrgeer urgana. Xyngen azyiledberide xereglegdexe serьjoo asaralgiiji bagadxan, strategiiçeska serьjooji xiliin saanahaa asaraxa jabadaliiji erid jixedxee. Xerbee, 1936 onoi xojordoxi xaxad zil soo Japoon bolbol 217 milliioon iijenei ryyde ba metaalnuudiiji, 96 milliioon iijenei neefti xudalza abhan baigaa haa, yngerhen zilei tyryyşiinxaxadai torşo soo 355 milliioon iijenei ryyde ba metaalnuudiiji, 132 milliioon iijenei neefti abhan baina. 1937 onoi xojordoxi xaxad soo ede produuktnuudiiji asaralga daxin erid jixedehen baina, gebeł, 546 milliioon iijenei ryyda ba metaalnuud, 166 milliioon iijenei neefti asaragdahan baina. Tiixiin xamta, xyben asaralga 398 milliioon iijenhee 220 milliioon iijen xyrter dooşoo orohon baigaa. 1937 onoixitoi zişeeleed yzebel, 1938 onoi tyryyşiin haranuudta xyben asaralga taba daxin, nooho asaralga—arba daxin dooşoo orohon baina. Japoonsko tovaarnuudta boikoot xehen deerehee, serьjoogoi dutamag baihan deerehee, xyngen azyiledberi bolbol eeriingee yiledberiiin xysenei miil xaxadiiji xereglene. Xlopçaatobymaazna ba busad tkaaninuudai eeksport unaza baina. Xyngen azyiledberiiin ugaa olon toonoi xydelmerişed yylicede xajagdaa. Azal xydelmeri oloxo jamarş perespektiivenyyd tedende ygei.

Seregei eriltiiji xangaxa jabadalaar xolbootoi, xynde azyiledberiiin kapitaalovlozeeni hyylei zilnyydei torşo soo jixeer urgaa. Aviacioonno, avtomobiilьne, sydobaiguulgiin, metallyrgiiçeske ba ximiiçeske azyiledberinyydei ydeelьne vees deeşee garaa. Gebeş, xynde azyiledberiiin produukciin urgaxa teempe xadaa, kapitaalovlozeeniiin xemzeede jaabaş xyrexegyi baina. Şiidxexii ootrasli bolxo, maşiinabaiguulgiin talaar, 1937 ondo produukciin urgaltanь 1936 onoi xemzeede adali ba 1935 onoi xemzeehee dooşo baihan baina. Seregei eriltenyydiiji xangaxa jabadal Japoondo berxeşeeltei baina. Japoonsko azyiledberi xadaa, aarmi ba floodoi urgan baigaa eriltenyydiiji xysed xangaxa şadalgyi. Japoon bolbol xiliin saanahaa samoliooduud, motoornuud, buu zebseg, myn strategiiçeske udxaşanartai serьjoonuudiiji asarana. Japoon bolbol seregei jabuulgada şuxala tovaarnuudaar jixeer dutaza baina. Neefti maltan abalga ba xereglen gargaşalga xojoroi xoorondo tahaldal bolno. Zil byri 350 miangan toonno neefti maltan gargaza baigaad, Japoon bolbol miirne sagta zil byri 3—3,5 milliioon toonno neefti xeregledeg baigaa. Mynee dain sereg bolzo, neefti xereglexe jabadaliiji goritoi jixedxee. Xara metalluurgi bolbol hyylei zilnyydei torşo soo, yiledberiiingee produuktanuudiiji goritoi jixedxehen baibaş, dain seregei rezylьtaadta, Japoonoi xeregledeg bolhon, tere jixe metaallaar oronoo xangaza şadaxa argagyi baina. Metaall xereglel xadaa ton şangaar reglamentiirovalagdana. Japoon bolbol zedei zapaasaar jixe baigaaş haa, myneenei xeregseliiji miil 50 proc. xangana.

Japoonsko azyiledberi iigeze xizaarlagdanxai, tereenei byxii ekononiiçeske resyyrsenyydenь iime şanga berxe bolonxoi!

Japoondo finaansovo probleeme ton berxedenxei baidalda baina. Ene udaarhan dain sereg bolbol seregei xeregselei gargaşiiji tyrbilgyi jixe bolgozo baina. 1937-38 ondo dain seregte 4 milliaard iijen homologdohon baibal, 1938-39 ondo 5,5 milliaarda xyrehen baina. Ene myngen bolbol, urihalamza gargaxa ba eneeniiji baalaltaartaraaxa zergeer, Japoonoi gyrenei yriiiji jixedxeze, saarhan mynge gargaliiji jixedxeze, xuşagdaxa baina. Infliaaca (saarhan mynge jixedxen, myngenei yne buuruulxa jabadal) bolbol Japoondo jixe ajuultai foormodo orozo baina. Miil gansaxan 1937 ondo bankroodoi syymme 25 proc. ylyy jixe bolhon baina.

Japoonsko dereevni xadaa, milliioonhoo ylyy toonoi eregtei zonoo aldaa (byxii Japoon soo mobilizovaalagdahan zonoi too 1,5—2 milliioon xyn bolno). Japoonsko dereevniiin xydeeazaxiin primitiivne inventaarьnuudanь muudaşahan ba metaalai dutamag deerehee şinelegdexe argagyi baina. Ene bygede xaada, ene zilde riis sugluulgiiji erid dooşonь oruulxa ba xiliin saanahaa ediee xooloi produuktnuudiiji asaraxa şuxala bolhon baidalda jaaşagyi xyrgexe baina. Japoonsko imperialiizmiin valiuutna resyyrsiin berxedehen jabadal xadaa, ene argabaidaliiji jixel ultaruulxa baina. Ene zilei 100 yderei torşo soo eeksport bolbol 758 milliioon iijen xyrteree (yngerhen zile: ene yjede 910 milliioon iijen baigaa) unaa.

Dain seregei rezylьtaadta, Japoonoi azalşa oloniitiin baidal, byri jixe xynde ba gegeerelgyi bolzo baina. Japoonsko faabrikanuud ba zavooduud deere baigaa, azalai kaatorzna ysloovi eli medeeze baina. Ende hajaxan, Japoondoxi azalai ysloovi bolbol Liige naaciin dergedexi Azalai Ulasxooroniin Biyroogoor temdeglegdehen, japoonsko şuluu nyyrhenei, metallurgiiçeske bu busad predprijaatinuud deere xydelmeriiin yderei urtanь 12-14 çaas ba deeşee baina geze zaagdahan baina. Reaalьna salin xylehen, sag yrgelze dooşoo orono.

Yrgen xeregselei ed tovaarai yne sen erid urgana. Syrrogaadiiji zaabol xolidog bolhon deerehee, tovaarnuudai şanar erid muu bolzo baina. Gyren xadaa, azalşa oloniitiiji tonozo ba eneegeeree seregei xeregselde oşoxo tyrbilgyi jixe zeerliiji sugluulza baina.

Oron ulas dotoroo faşiis terrooroi xesyy şanga baibaş dain seregeer ba erilte xeregleleer jadarhan, arad oloniitiin bolbol ylesxelen zobolon ba dain seregei reziimde byri byri jixeer esergyyseze baina. Xitadta esergyy xegdehen dainai udaarhan ba froontnuud deere, japoonsko sergei amzalta olodoggyi jabadalnuud bolbol Japoonoi udaridaxii kiiikiin dunda temesel tarsaldaan xursadxaza, japoonsko imperialiizmiin xoşolongyi xosoroxo jabadal teeşe tateza baina.

Galpeerin.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: город Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: Отв. редактора 3—44, отв. секретаря 3—23, сельхозотдела 7—55 и промотдел 5—07.

NAYA-ai tipograafi. Glavlit 373